

CONSTANȚA

APARE DUMINICA

20 bani numărul 20

Administrația: Strada Mircea cel Mare No. 33

Abonamentul 10 lei pe an

IN VOI STĂ MINTUIREA

Cînd relele lumii îmbătrînite în realitatea lipsită de avînturi nobile, mă copleșese cu durerea lor, caut adesea liniștea în mijlocul poporului care din zi în zi, încet-încet, să deșteaptă. Inima se umple de bucurie și sufletul se simte mai senin; văzînd cum desmoșteniții soartei, copiii săraci ai plebei proletare, uitați de noroc și bine; își dau mîna între ei și uitînd ura ce de secolî a fost hrănită de ignoranță între popoare; se unesc pentru a eși din întuneric și mizerie.

Am asistat la două întruniri ale acestei clase îngenuchiate, ale acestui popor osîndit la muncă! veșnică muncă! din care el se alege cu așa de puțin; — o pâine frămîntată în lacrimi — muncă! din care cei puternici se îmbată în plăceri.

Și acest popor — flămînd și gol, ce duce greul vieții și al datoriei — pe deasupra pe cei tari și trîmbătatea — acest popor, în numele cărui și pentru care se face atîtea și atîtea; acest popor ce servă de scut pentru cei mari de patemi și mici de suflet; — acest popor m'a făcut să retrăiesc o clipă în lumea visată, în lumea ideală cu poporul ei de frați; m'a uimit energia acestui popor, disprețuit de cei ce-'i sug sudoarea; m'a entusiasmă pînă la delir felul său simplu de a-și spune chinul și amarul; dragostea, nemărginita iubire de țară pe care numai el și numai el a iubit-o, și o iubește; acest

popor să deșteaptă, să înfrățește și începe o viață nouă!...

La sate, mai mult chiar ca la orașe, țărănimea ce din vremi uitate lincezește în întuneric, e împinsă spre lumină de către neobosiții *învățători ai neamului* căror li se cere așa de mult și li se dă așa de puțin!

Dar conștiinți că împlinesc o datorie sfîntă, cea mai sfîntă, cu drag și fără preget, muncesc pentru a-și deștepta neamul, ale cărui dureri, amar și chin le cunoaște și, azi aici, mîine dincolo se pun bazele societăților economice, cercuri culturale și teatru sătesc.

La o serbare cu scop cultural, am văzut cum copiii sătenilor, mici vlăstare ce vor fi chemate să alcătuiască o dată baza piramidei noastre sociale, se îndeletniceau pe scenele improvizate spre a se da sfaturi sărmanilor țărani, cu declamația și cu executarea unor piese populare între care erea și «Ce face Dracul».

Și, copiii aceia goi și desculți, cari n'aș părăsit nici o dată satul natal, se întreceau în a-și da mai mult osteneala spre a îndeplini în lumea lor, un rol de care erau poate inconstienți.

Și dacă s'a stins entuziasmul acelor oameni culti, crescuți prin școli înalte, plătiți de țară ca s'o conducă, de popor ca să-'l îngrijească, să-'l îndrumeze spre bine și fericire; dacă s'a stins dragostea de «Maiestatea sa Poporul» a acestor elemente culte, care — numai cînd au nevoie se fac că — se îngrijese de soarta lui: apoi aceste generații tinere ce se ridică

pe la sate și cari încep de pe acum să-'și deie socoteala de chemarea lor; aceste generații, vor pricepe ce părinții lor, ce noi n'am înțeles; n'am vrut să înțelegem: «în voi stă mîntuirea».

S. Diaconescu-Fănel.

CUGETARE

Cu cît conștiința este mai luminată și inteligența dezvoltată, cu atît durerea crește. Ea atinge culmea la omul în cunoștință directă de inteligența sa; de aceea omul de geniu suferă une-ori pînă la paroxism.

Cronica Teatrală

Duminică 26 și Luni 27 Mai, ne-a fost dat să admirăm pe marea artistă Aristizza Romanescu, care cu concursul talentatului P. Liciu de la Teatru Național din București, pe scena salonului «Elpis», au reprezentat piesele «Suprema Forță» și «Parisiana».

În *Suprema Forță*, piessă originală în 4 acte D-l Haralamb Lecca, spune așa de multe, deși nu tocmai bine determinat, dar e o împreunare de teorii de cea mai admirabilă *forță supremă*.

Interpretarea rolurilor de către artiști și intruparea adevărului din piessă; desvăluirea realității, relor ce bîntuie societatea, a fost un sublim ansamblu, cu atît mai mult cu cît în rolul lui *Al Fronda* autorul apărînd pe scenă, ne dă — așa de adevărat așa de natural — tipul desăvîrșit al ambițio-

Aceste indicațiuni, împreună cu greutatea netă a lînei și taraua sacilor, vor fi specificate într-o scrisoare a-parte. În această scrisoare trimițătorul va declara că aderează la condițiunile arătate în această circulară.

3. Lîna va fi trimisă pe adresa societății «Ceres», la antrepozițiile de la Giagoga, București.

4. Societatea acordă un avans de 60 bani de kilogram. Avansul va fi plătit la primirea mărfii în schimbul unui act de gaj.

Pentru acest avans, producătorul va plăti dobînda de 2% peste taxa avansului Băncii Naționale în ziua operațiunii (actualmente este 7%) plus 1/4 comision. Din avans se vor scădea cheltuelile de transport al lînei, cînd transportul nu e plătit.

5. Vînzătorii vor fixa prețul minim de la care societatea va putea începe să vînză marfa, prin licitație între cumpărători, sau prin bună învoială. În ambele cazuri, proprietarul este ținut să-și dea adesiunea sa în scris. De altminterlea proprietarul are latitudinea de a însărcina societatea cu fixarea prețului minim prin oamenii săi speciali.

6. Din valoarea mărfii rezultată din vînzare, societatea și va opri avansul, dobînda prevăzută la articolul 4, plus un comision de 4%, în care intră și chiria magazinei, pe timpul tîrgului, asigurarea mărfii, corespondență etc.

Regularea comptului se va face cel mai tîrziu 8 zile după efectuarea vînzării.

Pentru lîna rămasă nevîndută, proprietarul va plăti magazinaj din momontul sfîrșirii tîrgului.

De asemenea dacă lîna nu s'a vîndut și proprietarul o retrage din magazia societății, va plăti un comision de 2% socotit după prețurile vînzărilor efectuate de către societate, plus cheltuelile de asigurare, chiria magaziei și eventualul avans.

7. Pentru stabilirea calității lînei și a prețurilor, în cazul cînd proprietarul ar însărcina societatea să determine calitatea și să fixeze prețul, se va constitui o comisiune, compusă dintr'un delegat al societății, un proprietar producător și un specialist.

8. Tîrgul se va ține la sfîrșitul lînei Iunie, la o dată care se va anunța la timp. El va dura 2—4 zile, fiind însă de dorit a de a lua parte la vînzare și producătorii.

Pentru ori-ce informațiuni, vă rugăm a se adresa Direcțiunii societății «Ceres».

De decimii de ani, cumpărăturile de lîna, spancă și țigac, le face în Dobrogea o singură fabrică din țară care a scăzut aproape la derizoriu prețurile acestor importante produse ale Dobrogei: la 80 bani kilogramul, din 2 lei și 50 bani ocaua, cu cât se vindea pentru streinătate lîna dobrogeană, în primul an după ocupațiune.

Tîrgul ce s'a proiectat în București mai bine s'ar fi făcut la tîrgul de vite din Constanța (Anadolkiol) ni se pare bine venit pentru a reavînta comerțul în acest produs, foarte important în provincia noastră.

Noi indemnăm pe economii dobrogeni să participe la acest tîrg în număr cît mai mare, spre binele tuturor, persoanele din capul acestei instituțiuni fiind de o competență nediscutată și merițind cea mai absolută încredere.

Lăcustele. — Pentru combaterea lăcustelor din delta Dunărei, s'a trimis în localitatea Sf. Gheorghe 200 soldați din reg. Tulcea No. 33.

Luerările de distrugere sunt conduse de agentul viticol S. P. Augustin.

Export de lîna. — S'a exportat din Buzeu 6.500 kilograme de lîna pentru Brașov.

Pîine cu cîntarul. — Primăria Capitalei a primit din partea societății cooperative «Viața» o propunere în sensul ca pîinea să nu se mai vîndă cu bucata, ci după greutate, fixîndu-se prețul pe kilogram.

Cu mîndul acesta s'ar pune capăt purtării scandaloase a brutarilor cari frustrează populațiunea vînzînd pîinea lipsă.

DE PE LA SATE

...În spre soare apune și puțin mai sus de băile Olănești se ivește o vale adîncă, în care n'au străbătut nicî o dată razele soarelui. Răcoarea e așa de puternică aci, că tremuri în toiul verii, iar mirosul de pucioasă, ce se împrăstie din izvoarele ce întilnești la fiecare pas, te îneacă.

Pe o potecută îngustă, în voia pașilor mei leneși, ure urieșescul deal

din dreapta, acoperit de pădure. Dacă în fundul văii tremuram de răcoare, aici uriașele stînci vinețe-cenușii, ce stau să se prăvale, fac să mă cutremur. Toemai sus de tot, pe creasta dealului, vre-o 5-6 colibe, înconjurate de stușișuri, par niște vizuini. E liniște și doar un ciine, jelindu-se a pustiū, deșteaptă ecoul pădurei. Un bătrîn al cărui păr de pe cap, albit de vremuri, îi cade în plete peste umeri, pășind pragul ușei și întinzîndu-se în toată lungimea corpului, pare o umbră eșită din mormînt. Rezemat cu mîna stîngă de usciorul ușei, iar pe cea dreaptă ținînd-o strașină de-asupra ochilor, rămîne nemișcat, privind în spre vale. Vreme îndelungată am rămas mut înconjurat de atîta poezie, mizerie și pustiū, am rămas perdut în mijlocul acestui tablou, pe care lătratul tînguios al ciinelui, îl făcea mai trist, mai dureros.

— Ce sat e ăsta moșule? — întreb pe bătrînul ce zemăna mai mult a stei de piatră de cît a om.

Nici un răspuns nu urmează întrebării mele. Bătrînul rămîne în aceeași poziție, ca și cum ar visa un vis etern.

Toemai într'un tîrziu, după ce repet întrebarea, bătrînul se mișcă mașinalicește și 'mi dă ultimul lui răspuns.

Pătrund în coliba lui de lemn, mormînt îngust în care mă miram cum putea încăpea atîta mizerie și o conversație se stabilește între mine și bătrîn.

— Vezi, boerule... aci s'a născut și a murit moșul meu, aci a trăit tată-meu, aci îmi petrec viața și eu și copiii mei și poate tot aci își vor mîncea amarul copiii copiilor mei. Muncim din greu și frămîntăm cu lacrimi și sudori pămîntul și tot săraci rămînem.

Fața sărmanului bătrîn se întunecă și mai mult, cu cît îmi istorisea de traiul lui amar și istovitor.

— Și cum îi zice satului d-tale moșule?

— Tisa, domnule.

Am părăsit sdrobît acel ținut coplesit de mizerie, și am luat drumul înainte pe cărarea pustie ce se deschidea înaintea mea printre copacii împresurați de mărăcini!

F. de la Gorj

O PETIȚIUNE

Proprietarii de pe malul nord-estic al orașului au adresat d-lui prefect Searlat Vêrnay petițiunea de mai jos. Nu ne îndoiim că d-l Vêrnay va da toată merita atențiune cestiunii malurilor surpînde și va pune toată sollicitudinea și competența d-sale în rezolvarea acestei mari probleme a malurilor, de care e legat tot viitorul orașului Constanța :

Domnule Prefect

Intre alte multe cestiuni de interes primordial pentru orașul Constanța, credem că întărirea cit de neîntîrziată a malurilor din partea despre nord a orașului nostru, unde din cauza scurgerii continue a apelor din ploii, din străzile 11 Iunie și Mangalia, terenul din aceste părți este continuu în prăbușire, neavînd canale de scurgere a apelor direct în mare, cea-ce face ca tot-d'auna a fi amenințată viața locatarilor precum și proprietățile noastre.

Nu o dată, d-le prefect, am adus la cunoștința autorității comunale acest dezastru, cerînd, stăruind și implorînd de mai bine de 14 ani remediarea răului. Dar toate consiliile cite s'au succedat nu au făcut alt-ceva de cit să ne promită totul la venirea în fruntea afacerilor, fără a face ceva în cursul duratei funcționării lor; ceva mai mult unii din foștii primari au făcut din această împrejurare o punte de trecere, de reclamă cum s'ar zice, să solicite la timp sufragele alegătorilor interesați în cauză, fără a le da apoi cea mai mică satisfacție.

Domnule Prefect, sînt acum cîți-va ani cînd din cauza acestei nepăsări culpabile a autorității comunale, s'a prăbușit o parte din terenul orașului, pe care erau 18 sau 20 de locuințe; norocul a fost că dezastrul s'a întîmplat ziua, cînd proprietarii și locatarii au putut prinde de veste și numai ast-fel s'a evitat nenorocirea de a nu se înregistra și alte cataclisme mai serioase, rămîind numai cu frica și pierderea proprietăților.

Este incontestabil Domnule Prefect, că cea dintîi datorie a unui consiliu comunal este de a se ocupa să asigure buna liniște a locuitorilor prin măsuri înțelepte, de siguranță și salubritate publică.

Înțelegem cînd o nenorocire neprevăzută vine asupra unei comune, cum: inundații, incendii sau alte nenorociri, să distrugă orașul, pe cetățeni și avutul lor, dar nu înțelegem cum de s'a neglijeat o lucrare ca aceasta, pe simplu motiv că nu sunt fonduri: pe cîtă vreme se introduce lumină electrică în centrul orașului, se proiectează bulevarde de centura orașului și altele.

Recunoaștem, Domnule Prefect, că aceste lucrări de înfrumusețare sunt reclamate pentru un oraș ca al nostru, cu pozițiune balneară și climaterică, dar să se facă asemenea înfrumusețări și să se condamne partea cea mai frumoasă a orașului, să rămîna veșnic la capriciul naturii și al solului fără să se ia măsuri de preservare, aceasta este o crimă.

Convinși, Domnule Prefect, că D-stră aveți multă bună voință a vă ocupa de soarta și viitorul acestui oraș, care a rămas foarte mult îndărătul altor orașe, poate de o ordine mai inferioară, și aceasta fără a prejudeca din a cul vină și din ce împrejurări. Ne permitem foarte respectos a supune și D-v. plîngerea

noastră, reclamînd puternicel D-vostre protecțiuni, rugîndu-vă a impune autorității comunale, ca să facă cât se poate de urgente studii asupra solului despre partea nordică a orașului și să ia grabnice, serioase măsuri pentru întărirea malurilor, construindu-se cam de odată canale de scurgere a apelor, mijloc prin care s'ar asigura în viitor terenul orașului și proprietățile noastre.

De almintrenea la ce ar putea folosi sacrificiile ce onor. Guvern face pentru Constanța, la ce bun și de folos ar fi înfrumusețările din centru, cînd la un moment dat o parte din orașeni ar rămînea pe drumuri, cu lacrimi în ochi, privind cum se prăbușește averile lor și cu ele din preună poate că s'ar înregistra și victime umane și toate acestea numai indolența edililor noștri.

Nădejduind în protecțiunea D-vostre, vă rugăm respectos D-le Prefect, a primi asigurarea destinselor noastre considerațiuni.

(Urmează iscăliturile a peste 50 proprietari de pe zisele maluri).

Informațiuni

Diverse

In ultimul moment, ziarul fiind sub presă, aflăm că o ceată de vre-o 30 bulgari trecînd granița în noptea spre 8 crt. la pichetul 42 punctal Caciamac, au fost impușcați, de soldații noștri, cinci dintrînșii—nu se știe contrabandiștii sau muncitorii.—Prefectul cu procurorul plecați în anchetă azi Simbătă ora 1.

Direcțiunea serviciului hidraulic a intervenit pe lângă Direcțiunea Generală a căilor ferate, spre a admite ca d-l Emanuel, furnisor de var al lucrărilor portului Constanța, să construiască în stația Murfatlar, pe o distanță de 100-120 metri, o linie, ca să aibă unde să staționeze vagoanele cu var, de oare-ce cele două linii existente nu sunt suficiente, din cauza aglomerației de vagoane aflate în acea stațiune.

In comuna Șiriu și din inițiativa d-lui Gheorghe Șeitan, s'a pus bazele unei societăți economice intitulată *Albina* și a cărei deviză este: «Prin muncă și stăruință învingi totul». «Munca și economia e soriginea avuției».

Scopul societății este de a capitalisa, spre creștere, economiile membrilor ei și a face împrumuturi la trebuință, venind ast-fel în ajutorul țărânilor care este ruinată prin camătă.

Asemenea muncitorii internaționali din localitate, din inițiativa d-lui Anastasescu s'au grupat în jurul unei societăți de ajutor mutual «Munca».

Sincer dorim durată veșnică a acestor instituțiuni care scot de sub robie pe cea mai oropsită clasă muncitorul — și dorim ca să fie citi de mulți imitatori.

D. Georgescu, perceptor la circ. II Tașpunar, a fost destituit și în locul său numit perceptor d-l Ion Tătaru, iar agentul de percepție Ion Tibacu a fost supus judecătii pentru delapidare de bani publici. Acest Tibacu e fratele faimosului Sava Tibacu, așa de cunoscut în nesfîrșitul șir de procese ce a avut la tribunal tot pentru asemenea fapte cinstite.

La 31 Maiu a. e., Tribunalul local a condamnat pe Gh. Hrisicos pentru bancrută frauduloasă și P. Coțea, în lipsă ca autor moral; la cîte două ani închisore; solidar să plătească statului cheltueli de procedură 210 lei și numai P. Coțea aproape 300,000 lei despăgubiri civile. S'a făcut apel atît de preveniți cît și de părțile civile.

Săptămîna aceasta și cea trecută, mai în foată țara au fost violente furtuni cu grindină, cauzînd în multe locuri stricăciuni recoltei.

Au fost desrădăcinați arbori, case desvelite de Uragan; iar în comuna Chisilet, plasa Oltenița, județul Ilfov, trăsnetul căzînd asupra bisericii, a fost incendiată.

La ¹³/₂₆ Iunie curent la Londra are loc încoronarea lui Eduard al VII Regele Angliei.

A. A. L. L. R. R. Principele Ferdinand și Princesa Maria însoțiți de casa princiară vor lua parte la încoronare.

Consiliul de miniști a înțevînit schimbul de terenuri dintre direcția căilor ferate și comuna noastră, pentru construirea noii linii ferate la port.

ROMANIA

Tribunalul Județului Constanța
PUBLICAȚIUNE

No. 8913.—1902 Aprilie 18.

D-l G. Dimitrescu prin petițiunea ce s'a înregistrat la No. 6833, a cerut a i se libera garanția ce a avut depusă pentru postul de Cap de Portării pe lângă acest tribunal.

Conform ordonanței noastre din 4 Aprilie 1902 și în virtutea art. 16 din regulamentul legii portărilor, se publică spre cunoștința generală și se invită toți acei cari ar avea vr'o pretențiune privind gesuinea D-lui Dumitrescu, să se prezinte în termen de trei luni de la aparițiunea acesteia, căci în cas contrar, garanția se va elibera.

Președinte, G. ZOTU.

Grefier, CORAFA